

ОСНОВНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ

План

1. Адаптивні формальні системи освіти дорослих.
2. Модульне навчання як технологія і форма освіти дорослих.
3. Дистанційне навчання.
4. Бизнес-школа як форма додаткової професійної освіти.

Література:

1. Марчук А. В. Андрагогіка : навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 300 с.
2. Преснер Р. Форми освіти дорослих у системі післядипломного навчання. Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич : Посвіт, 2016. Вип. 15. С. 408–413.
3. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
4. Антощук С. В., Гравіт В. О. Основи організації дистанційного навчання в післядипломній педагогічній освіті: наук. посіб. / С. В. Антощук, В. О. Гравіт. Суми : НІКО, 2015. 180 с.
5. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.
6. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: монографія / за ред. С. О. Сисоєвої. Київ : ВІПОЛ, 2001.
7. Сікорський П. І. Кредитно-модульна технологія навчання: навч. посібник. Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2004. 126 с.

1. Адаптивні формальні системи освіти дорослих

Адаптація (з лат. *adaptation* - прилаштування, пристосування) - процес пристосування до мінливих умов зовнішнього середовища; інтегративний показник стану людини, що відображає її можливості виконувати певні біосоціальні функції.

Адаптивне середовище - середовище, функціями якого (як супроводу навчального процесу дорослої людини) є: розгляд середовища як цілісності й системи, що забезпечує умови реалізації життєвих планів у соціально-орієнтованій продуктивній діяльності; прояв інтегративних та інтерактивних якостей А.С. у процесі взаємодії різних джерел інформації - традиційних (підручники, конспекти, тести тощо) та комп'ютерних; реалізація адаптивних можливостей середовища у розбудові гнучких варіативних освітніх систем (модульне навчання, проєктне навчання, тренінги та ін.); моделювання засобів засвоєння змісту освіти як сукупності модульних циклів - структурних одиниць фрагментів навчального середовища

Адаптивність у навчанні передбачає здатність до гнучкої переорієнтації його змісту, форм і методів, що сприяє забезпеченню ефективності особистісно орієнтованого навчання

Адаптивність особистості у навчанні –
якість особистості тих, хто навчається, яка сприяє:

успішному набуттю знань, умінь і навичок;

опануванню способів організації розумової діяльності;

раціоналізації колективного і особистого режимів праці, дозвілля та побуту;

систематичній роботі з професійної освіти і самовиховання значущих якостей особистості;

допомагає найкращому пристосуванню організму до діяльності, що виконується.

Адаптація в освіті дорослих – це ДВОЄДИНИЙ процес

пристосування соціально-освітнього середовища навчання до особистості дорослого учня

активного включення дорослого суб'єкта навчальної діяльності в проектування адаптивної інформаційно-освітнього середовища та розробку індивідуальних освітніх маршрутів

Види адаптації дорослих в освіті

психологічна (мотиваційна)

організаційно-цільова

змістовна

технологічна

контрольно-оцінювальна

Адаптивна школа

- прагне пристосуватися до індивідуальних особливостей учнів,
- по можливості гнучко реагувати на соціокультурні зміни та виклики довкілля,
- як результат – дорослі учні адаптуються до умов життя, що швидко змінюється.

Адаптивна освіта спрямована на

- вирішення завдань формування професійно-особистісної культури людини, що відповідає рівню життя суспільства,
- створення умов для продуктивного вибору та освоєння освітніх програм.

Принципи адаптивного навчання

- гнучкість

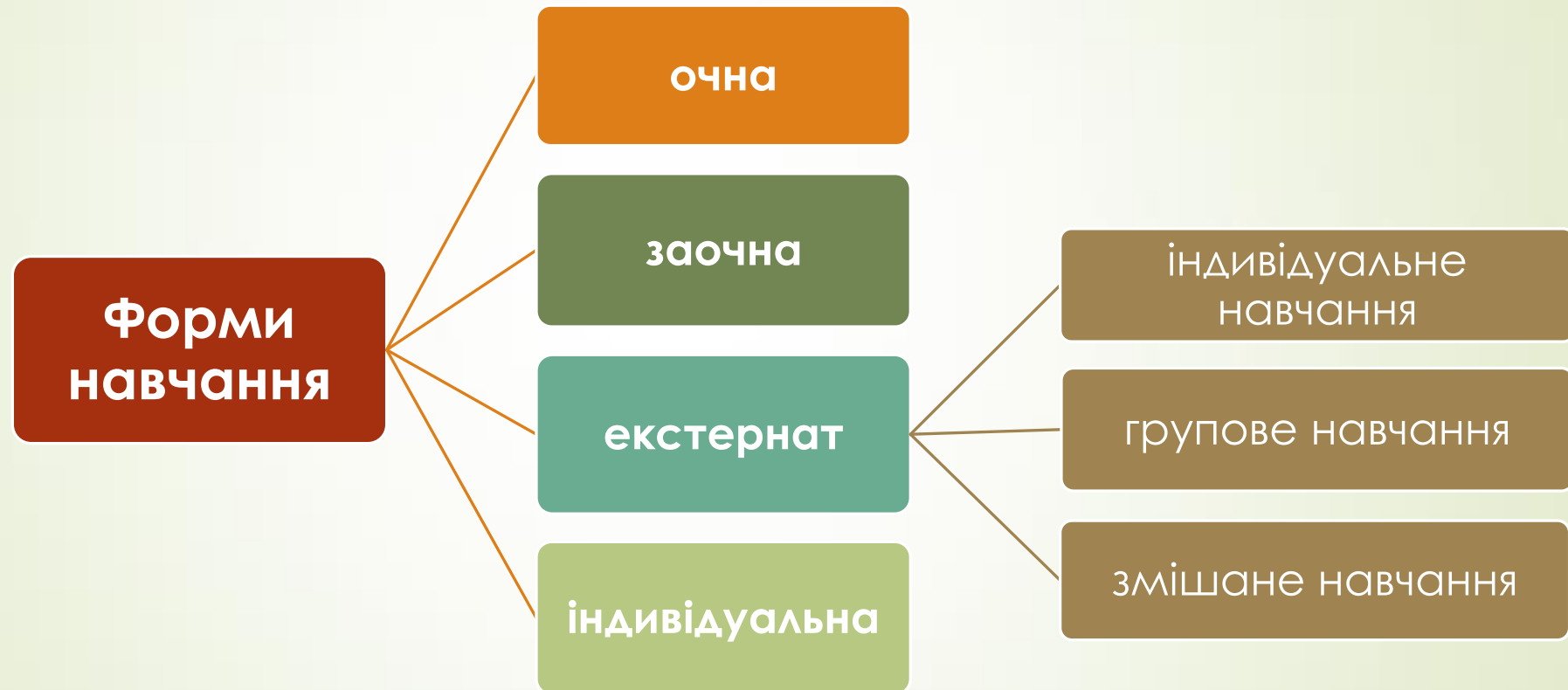
- відкритість

- орієнтація на реальні потреби суб'єкта навчання

- культуровідповідність (як відповідність прийнятим в даний момент в соціумі культурним моделям)

- варіативність

Вечірня школа є гнучкою системою адаптивного навчання дорослих

Освітні технології - це системна сукупність способів діяльності щодо успішного здійснення концепції індивідуальної освіти, підготовки дорослих учнів до самоосвіти та самостійної роботи.

Освітні технології покликані об'єднати зусилля андрагогів щодо вироблення єдиної стратегії і методології індивідуального навчання з конструювання програм для учнів, розробці індивідуальних навчальних планів, проведення системи занять теоретичного і практичного характеру, способів управління самостійною навчальною роботою.

Розвиток умінь самостійної роботи у дорослих - основне завдання навчання за індивідуальними освітніми маршрутами

Моделі діяльності андрагога щодо розвитку умінь самостійної роботи у дорослих

2. Модульне навчання як технологія і форма освіти дорослих

У 60-х роках ХХ століття в коледжах і університетах США з'являється нова технологія навчання, яка отримує назву «**модульне навчання**».

Суть її полягала в тому, що навчальний план з предмету (навчальної дисципліни) і відповідні дидактичні матеріали розбивалися на певну кількість частин модулів, кожна з яких мала свою завершеність за змістом.

Позитивні ефекти від навчання на основі модулів

студент, озброєний дидактичними матеріалами та інструкціями, набуває більшої самостійності в освоєнні навчального предмета.

функція викладача з лекційної зміщується на консультаційну, а у студента зменшується частка пасивного сприйняття матеріалу і з'являється можливість його активного обговорення з викладачем.

з'являються точки проміжного контролю освоєння матеріалу, що збігаються з закінченням кожного модуля.

відбувається більш легке освоєння всього предмета шляхом покрокового вивчення завершених за змістом модулів.

-
- 1965 р., м. Турин (Італія) – Міжнародна організація праці (МОП) створює **Міжнародний навчальний центр модульного навчання**.
 - Центр здійснює свою роботу на основі точного аналізу та опису діяльності, функцій (режимів діяльності) та дій працівника певної спеціальності.
 - У навчальних цілях для оволодіння цими діями та операціями розробляються короткі наочні навчально-інструктивні матеріали, які отримали назву MES (**Modules of Emploies Skills** – модулі навичок робітників). У вітчизняних публікаціях ця аббревіатура розкривається як «модулі професійних умінь» або «модулі трудових навичок».
 - Як правило, один навчальний модуль описує складну дію, що складається з декількох простих. Модуль складається із навчальних елементів, що описують ці прості дії. Причому описи складаються так, щоб дію можна було легко опанувати.
 - 1972 р., Всесвітня конференція з освіти, організована ЮНЕСКО, рекомендувала модульну систему як найуспішнішу для безперервної освіти дорослих.
 - Для практики освіти дорослих характерна тенденція організації вивчення модулів концентровано та в стислий термін.

3. Дистанційне навчання

Дистанційне навчання – процес інтерактивної взаємодії тих, хто навчає і тих, хто навчається (студентів чи слухачів) між собою та із засобами навчання, інваріантний стосовно їхнього розташування у просторі та часі, що реалізується у специфічній дидактичній системі.

Основні принципи дистанційного навчання

- інтерактивна взаємодія у процесі роботи
- надання студентам можливості самостійного освоєння досліджуваного матеріалу
- консультаційний супровід у процесі дослідницької діяльності

Зберігає риси традиційного навчання

- контакти з викладачами та слухачами,
- контроль за правильністю засвоєння матеріалу

Переваги

- вільний графік навчання;
- незалежність від місця розташування;
- економія транспортних витрат;
- зручний вид подання матеріалів;
- індивідуальний темп навчання;
- відсутність обмежень (вік, комунікабельність, здоров'я).

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

гнучкість

модульність

паралельність

дальнодія

асинхронність

масовість

рентабельність

застосування нових інформаційних технологій

ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Організаційні моделі

- екстернат,
- університетське,
- на основі автономних навчальних систем,
- Інтегроване навчання з використанням мультимедійних програм,
- неформальне та ін.

Методи

- інформаційно-рецептивний,
- репродуктивний,
- проблемний,
- евристичний,
- дослідницький

Взаємодія викладача і слухачів

- самостійна пізнавальна діяльність студентів із різними джерелами інформації, навчальними матеріалами курсу;
- оперативна та систематична взаємодія слухачів з викладачем та куратором курсу;
- групова робота з використанням різних методів роботи над відповідними модулями курсу, що вивчається;
- спільні проєкти студентів з іногородніми та зарубіжними партнерами.

Засоби

- друковані видання
- електронні видання
- комп'ютерні навчальні системи
- електронний підручник (посібник)
- дидактичні аудіо та відео навчальні матеріали
- комп'ютерні мережі

4. Бізнес-школа як форма освіти дорослих

Мета бізнес-школи – дати практичні знання, навички та вміння в галузі управління бізнесом особам, які вже мають вищу освіту.

- Бізнес-школи стали виникати в США наприкінці XIX ст.
- Перший випуск за програмою MBA відбувся 1901 р. у бізнес-школі Дортмутського коледжу штату Нью-Хемпшир (США).
- У Європі перші дві бізнес-школи були відкриті у Великій Британії (у Лондоні та Манчестері) у 1967 р.
- У Радянському Союзі перші дві бізнес-школи виникли 1988 р. при Міністерстві зовнішньоекономічних зв'язків та в Академії народного господарства.
- В Україні у 1989 році Міжнародним інститутом менеджменту було відкрито Бізнес-школу МІМ-Київ, яка понад 20 років є лідером бізнес-освіти.

- ▶ Найпоширеніша програма навчання у бізнес-школах – програма **MBA (Master of Business Administration** - магістр у галузі ділового адміністрування) – це післядипломна спеціалізована професійна підготовка менеджерів найвищої кваліфікації в галузі бізнесу.

Форми навчання програм:

- Full time MBA - традиційні програми в форматі «очного» навчання «з відривом від виробництва»;
- Part time MBA - «очні» програми, які передбачають можливість суміщення навчання та роботи (вечірня та модульна форма проведення занять);
- Distance MBA - програми, які передбачають використання дистанційних методів навчання;
- Executive MBA (EMBA) - програми, орієнтовані на керівників вищої ланки (наявність значного управлінського досвіду);
- Mini MBA — короткострокові програми навчання найактуальніших питань організації та управління бізнесом.

Тривалість навчання за програмою

- на денній формі (full-time) зазвичай становить 2 роки, іноді 1,5;
- на вечірній формі (part-time) – від 2,5 до 5 років;
- програми executive-MBA для топ-менеджерів – від 2,5 до 5 років.

Основний метод навчання

- Case-study (вивчення випадку)